

Карар
Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Чемодур авыл
жирлеге Советы

Чемодур авылы

№ 149/1

05.11.2019

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы «Чемодур авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында

Жирле үзидарә турында федераль һәм Республика законнарына үзгәрешләр кертү белән бәйле

Чемодур авыл жирлеге Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Чемодур авыл жирлеге Советының 2012 елның 23 гыйнварындагы 36 номерлы карары белән расланган, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының " Чемодур авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставына (24.09.2012 №50, 05.08.2013 №70, 22.10.2014 №109, 30.09.2015 №4, 15.11.2016 №42, 17.04.2018 №89 03.09.2018 №102) карарлар редакциясендә) түбәндәге үзгәрешләргә һәм өстәмәләргә кертергә:

1.1. 6 статьяның 1 өлешен түбәндәге эчтәлеккә 9.1 пункт белән тулыландырырга:

«9.1.)Россия Федерациясе гражданы законнары нигезендә үз белдеген белән корылманы сүтү, үз белдеген белән корылманы сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карар кабул итү;».

1.2. 7 статьяның 1 өлешендәге 13 пункттын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«13) жирлек территориясендә яшәүче хужасыз хайваннар белән эш итү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру;».

1.3. 15.1 статьяны түбәндәге эчтәлеккә 7.1 бүлек белән тулыландырырга:

«7.1. Әлеге статьяда каралган гражданныр жыены, әгәр анда торак пункт яки жирлек халкының сайлау хокукына ия яртысыннан артыгы катнашкан очракта, хокукка ия. Торак пунктта бер үк вакытта әлеге торак пунктта яшәүчеләрнең сайлау хокукына ия яртысыннан артыгы бергә булу мөмкинлеге булмаса, әлеге Устав нигезендә гражданныр жыены этаплап,

гражданнар жыенын үткәрү турында карар кабул ителгән көннән алып бер айдан да артмаган вакыт эчендә үткәрелә. Шул ук вакытта элегрәк гражданнар жыенында катнашкан затлар тавыш бирүдә катнашунуың алдагы этапларында катнашмый. Гражданнар жыенында катнашучыларның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, халык жыены карары кабул ителгән дип санала.

1.4. 17 статьяның 3 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

3. Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган территория чикләре жирлек Советының тиешле территориясендә яшәүче халык тәкъдиме буенча билгеләнә.

1.5. 29 статьяда:

а) 3 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

3. Депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай заты, 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны, бурычларны үтәргә тиеш. 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль, 2012 елның 3 декабрәндәге 230-ФЗ номерлы «Дәүләт вазыйфаларын башкаручы затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» Федераль, 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы «Аерым категория затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертәмләр) ачу һәм аларга ия булу, кулдагы акча һәм кыйммәтләргә саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) алардан файдалануны тыю турында» Федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләр, тыюлар, бурычлар үтәлмәгән очракта, депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай заты вәкаләтләргә вакытыннан алда туктатыла, әгәр 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законда башкасы каралмаган булса;

б) 6 өлешнең 1 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

1) эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгыльләнәргә, коммерциячел оешма белән идарә итүдә яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә («Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләргә Советы» Ассоциациясе идарәсендә, башка муниципаль берәмлекләр берләшмәләре, сәяси партия, профсоюз тарафыннан билгеләнгән тәртиптә теркәлгән катнашудан тыш, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милекчеләр ширкәтенә гомуми жыелышында (конференцияләрдә), Россия Федерациясе Президенты яки Россия Федерациясе Хөкүмәте акты нигезендә оешманың коллегиаль органы эшчәнлегендә катнашудан тыш; жирлек исеменнән муниципаль милектә булган акцияләргә (устав капиталында

катнашу өлешлэре) гамэлгә куючы яисә оешманың гамэлгә куючы (акционер) тарафыннан муниципаль милектә булган акцияләрне (устав капиталында катнашу өлешлэре) гамэлгә куючы яисә жирле үзидарә исеменнән гамэлгә куючы яисә аның белән идарә итү вәкаләтләрен гамэлгә ашыру тәртибен билгеләүче муниципаль хокукый актлар нигезендә жирлекнең идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә, гамэлгә куючы (акционер) булып торучы оешманың мәнфәгатьләрен; федераль законнарда каралган башка очракларда»;

в) 8 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«8. Әлеге статьяның 7 өлеше нигезендә үткәрелгән тикшерү нәтижәсендә 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль закон, 2012 елның 03 декабрдәге 230-ФЗ номерлы «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» Федераль закон, 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы «Аерым категория затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачу һәм аларга ия булу, кулдагы акча һәм кыйммәтләрне саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) алардан файдалануны тыю турында» Федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәү фактларын ачыклаган очракта, Татарстан Республикасы Президенты депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы эгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату яисә күрсәтелгән затларга карата тиешле карар кабул итәргә вәкаләтле жирле үзидарә органына яисә судка башка җаваплылык чарасын куллану турында гариза белән мөрәжәгать итә.»;

г) түбәндәге эчтәлекле 9 һәм 10 өлешләр беләгн тулыландырырга:

9. Жирле үзидарәнең сайланулы органы эгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты, үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында дәрәс һәм тулы булмаган белешмәләр биргән депутатка, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затына, әгәр дә бу мәгълүматларны бозып күрсәтү мөһим түгел икән, түбәндәге җаваплылык чаралары кулланылырга мөмкин:

1) кисәтү;

2) депутатны, жирле үзидарәнең сайланулы органы эгъзасын, аның вәкаләтләре вакыты беткәнче, жирлек советында, жирле үзидарәнең сайланулы органында, жирле үзидарәнең сайланулы органында вазыйфа биләүдән азат итү;

3) даими нигездә вәкаләтләрен гамэлгә ашырудан азат итү, аның вәкаләтләре вакыты беткәнчегә кадәр даими нигездә вәкаләтләрен гамэлгә ашыру хокукыннан мәхрүм итү;

4) жирлек советында, жирле үзидарәнең сайланулы органында аның вәкаләтләре срогы тәмамланганчы вазыйфаларны башкаруны тыю;

5) вәкаләтләр срогы тәмамланганчы даими нигездә вәкаләтләрән үтәүне тыю.

10. Депутатка, жирле үзидарәнен сайланулы органы әгъзасына, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфай затына әлеге статьяның 9 өлешендә күрсәтелгән жаваплылык чараларын куллану турында карар кабул итү тәртибе Татарстан Республикасы Законы нигезендә муниципаль хокукый акт белән билгеләнә.

1.6. 47 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«47 статья. Жирлек башкарма комитеты вәкаләтләрә

1. Авыл жирлеге башкарма комитеты:

1) планлаштыру, бюджет, финанс һәм исәпкә алу өлкәсендә:

- жирлек бюджеты проектын, жирлекнең комплекслы социаль-икътисади үсеш планнары һәм программалары проектларын эшли;

- жирлек бюджетының үтәлешен тәмин итә, жирлекнең комплекслы социаль-икътисади үсеш планнары һәм программаларының үтәлешен оештыра;

- жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап, жирлекнең комплекслы социаль-икътисади үсеш программаларының һәм планнарының үтәлеше турында отчет әзерли;

- жирлекнең икътисад һәм социаль өлкәсе торышын характерлый торган статистик күрсәткечләр жыоны һәм күрсәтелгән мәгълүматларны законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт хакимияте органнарына тапшыруны оештыра.

2) жирлек территориясендә муниципаль милек белән идарә итү, предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар белән үзара мөнәсәбәтләр өлкәсендә:

- жирлекнең муниципаль милкендәге мөлкәте белән идарә итә, муниципаль милек объектларын төзү, сатып алу, куллану, алар белән эш итү һәм арендау мәсьәләләрен хәл итә;

- жирлек Советы карары белән билгеләнгән очрактарда, жирлек Советы килешүенә (раславына) муниципаль милекне читләштерү, шул исәптән аны хосусыйлаштыру турында тәкъдимнәр әзерли һәм кертә;

- муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, оешмалар белән жирлекнең икътисади һәм социаль үсешендә хезмәттәшлек итү турында килешүләр төзи; жирлек территориясендә халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсендә төрле милек формасындагы предприятиеләр булдыруга ярдәм итә;

- жирлек советы билгеләгән тәртиптә муниципаль казна учреждениеләре булдыра, аларның максатларын, шартларын һәм тәртибен билгели, аларның уставларын раслый, муниципаль учреждениеләрне һәм предприятиеләрне үзгәртеп кору һәм бетерү мәсьәләләрен хәл итә, контракт нигезендә билгели һәм аларның житәкчеләрен биләп торган вазыйфадан азат итә;

- жирлекне төзекләндерү, халыкка коммуналь хезмәт күрсәтү, социаль инфраструктура объектларын төзү һәм ремонтлау, продукция житештерү, халыкның көнкүреш һәм социаль - мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен кирәкле хезмәтләр күрсәтү, башка эшләр башкаруга, моның өчен

каралган үз матди һәм финанс чараларын кулланып, заказ бирүче булып тора;

- авыл хужалыгы производствосын үстерүдә ярдәм итә, кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен шартлар тудыра.

3) территориаль планлаштыру, жирдән һәм башка табигый ресурслардан файдалану, әйләнә-тирәлекне саклау өлкәсендә:

- муниципаль милектә булган жирләрден рациональ файдалану һәм саклауны планлаштыруны һәм оештыруны гамәлгә ашыра;

- жирлек чикләрендә муниципаль ихтыяжлар өчен жирләргә резервлау һәм жир кишәрлекләрен алуны гамәлгә ашыра;

- халыкка экологик хәл турында хәбәр итә, тиешле органнарга предприятиеләрнең, учреждениеләрнең, оешмаларның әйләнә-тирә мохиткә куркыныч тудыручы, табигатьтән файдалану турындагы законнарны бозучы гамәлләре турында хәбәр итә;

4) төзелеш, транспорт һәм элемент өлкәсендә:

- билгеләнгән тәртиптә социаль наем шартнамәләре буенча бирелә торган торак урыннарына мохтажлар буларак гражданның исәпкә алуны алып бара;

- жирлекнең коммунал инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү, жирлекнең транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү, жирлекнең социаль инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларын эшли һәм тормышка ашыра, аларга карата таләпләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

5) халыкка торак-коммунал, көнкүреш, сәүдә һәм башка хезмәт күрсәтү өлкәсендә:

- халыкны элемент, жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү хезмәтләре белән тәмин итү өчен шартлар тудыруны тәмин итә;

- халыкның ялын оештыру һәм мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәмин итү өчен шартлар тудыра;

- жирлектә балалар һәм яшьләр белән эшләү буенча чаралар оештыра һәм тормышка ашыра;

- каты коммунал калдыкларны жыю (шул исәптән аерым туплану) һәм транспортлау эшчәнлеген оештыруда катнаша;

- жирлек чикләрендә халыкны су белән тәмин итүне, ташландык суларны агызуны, халыкны Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә ягулык белән тәмин итүне оештыра;

- милләтара һәм конфессиональ татулыкны ныгытуга, жирлек территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятен саклау калуга һәм үстерүгә, мигрантларны социаль һәм мәдәни адаптацияләүгә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлтелгән чараларны тормышка ашыру өчен шартлар тудыра.

б) төзекләндерү өлкәсендә:

- жирлек территориясен төзекләндерүне оештыра;

- жирлекнең торак пунктлары чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеген оештыра;

- Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү, үз белдеге белән корылманы сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карарлар кабул итә;

- адреслар бирүне, адресларны үзгәртү, юкка чыгаруны, урам-юл челтәре элементларына (федераль әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, региональ яки муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, муниципаль районның жирле әһәмияттәге жирле әһәмияттәге автомобиль юлларыннан тыш), жирлек чикләрендә планлаштыру структурасы элементлары атамаларын бирүне, мондый атамаларны үзгәртү, юкка чыгаруны, дәүләт адреслы реестрында мәгълүмат урнаштыруны гамәлгә ашыра;

- жирлек халкының массакүләм ял итү өчен шартлар тудыра һәм халык күпләп ял итә торган урыннарны төзекләндерүне оештыра, шул исәптән гражданнарның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр бие полосаларына ирекле үтеп керүен тәмин итә;

- жирләү урыннарын карап тоту һәм ритуаль хезмәтләр күрсәтүне оештыра.

7) гражданнарның хокукларын һәм ирекләрен саклау, законлылыкны тәмин итү, Халыкны һәм территорияләргә гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә:

- жирлек территориясендә законнар, дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары актлары үтәлешен, гражданнарның хокукларын һәм ирекләрен саклауны тәмин итә;

- билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән судта яки арбитраж судта, жирле үзидарә органнарының һәм дәүләт вазыйфай затларының, предприятиеләрнең, учреждениеләрнең, оешмаларның хокукларын бозучы актларына карата шикаять бирә;

- жирлекнең торак пунктлары чикләрендә беренчел янгын куркынычсызлыгы чараларын үткәрүне тәмин итә;

- муниципаль сайлауларны, жирле референдумны, жирлек Советы депутатын чакыртып алу, жирлек чикләрен үзгәртү, жирлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирүне эерләү һәм үткәрүне оештыру ягыннан һәм матди-техник яктан тәмин итә;

- жирлек территориясендә физик культура, мәктәп спорты һәм массакүләм спорт үсеше өчен шартлар тудыра, жирлекнең рәсми физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт чараларын үткәрүне оештыра;

- жәмәгать тәртибен саклауда катнашучы гражданнарга һәм аларның берләшмәләренә ярдәм күрсәтә, халык дружиналары эшчәнлегә өчен шартлар тудыра.

8) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен үтәү өлкәсендә:

- федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

- дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән матди һәм финанс чараларын исәпкә алып бара һәм тиешле файдалануны тәмин итә;
- федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру турында хисаплар тапшыра;
- жирлек Советы карарлары нигезендә үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен, жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагында булган матди ресурслардан һәм финанс чараларыннан өстәмә файдалануны тәмин итә.

9) башка вәкаләтләр:

- жирлек Советы эшчәнлеген оештыру, хокукый, мәгълүмати, матди-техник һәм башка яктан тәмин итә;
- жирлекнең архив фондларын формалаштыруны тәмин итә;
- үз вәкаләтләре чикләрендә федераль законнар нигезендә халыкара һәм тышкы икътисадый элементләрне гамәлгә ашыра;
- авыл жирлеге өчен әһәмиятле булган социаль әһәмиятле эшләрне (шул исәптән дежурлыкларны) ирекле рәвештә башкаруга гражданның жәлеп итү турында Карар кабул итә һәм аларны үткәрүне оештыра;
- муниципаль хезмәтләр реестрын формалаштыру һәм алып бару тәртибен билгели;
- жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча, законнар, әлеге Устав, жирлек Советы карарлары белән жирлек Советы яисә башка жирле үзидарә органнары вәкаләтләрәннән тыш, башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2. Жирлекнең башкарма комитеты жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча түбәндәге вәкаләтләрне башкара:

- жирлек музейлары булдыра;
- жирлектә нотариус булмаган очракта законнарда каралган нотариаль гамәлләр кыла;
- опека һәм попечительлек эшчәнлеген тормышка ашыруда катнаша;
- жирлек территориясендә жирле милли-мәдәни мохтариятләрнең хокукларын тормышка ашыру белән бәйлә эшчәнлекне тормышка ашыру өчен шартлар тудыра;
- Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә һәм жирлек территориясендә милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә чараларны тормышка ашыруга ярдәм итә;
- жирлек территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләрне мобилизацион эзерләү чараларын оештыруда һәм тормышка ашыруда катнаша;
- муниципаль янгын сагы булдыра;
- туризмны үстерү өчен шартлар тудыра;
- кеше хокукларын тәмин итүгә жәмәгать контролен һәм мәжбүри тоту урыннарында булган затларга ярдәм күрсәтә;
- 1995 елның 24 ноябрәндәге 181-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында» Федераль закон нигезендә

инвалидларның ижтимагый берләшмәләренә, шулай ук Гомумроссия инвалидлар ижтимагый берләшмәләре тарафыннан оештырылган оешмаларга ярдәм күрсәтә;

- гражданнарга социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча торак законнары нигезендә муниципаль торак фондының торак урыннарын бирә;

- жирлек территориясендә яшәүче хужасыз хайваннар белән эш итү эшчәнлеген башкара;

- «Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында» Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендәге чараларны гамәлгә ашыра;

- инвалидлар, сәламәтлекләре чикләнгән затлар, адаптив физик культура һәм адаптив спорт үсешенә ярдәм итә;

- 1992 елның 7 февралендәге 2300-1 номерлы «Кулланучылар хокукларын яклау турында» Россия Федерациясе Законнда каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын гамәлгә ашыра.

2. Әлеге карарны законда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве уздыру очен жибәргә.

3. Дәүләт теркәвенә алынганнан соң әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында веб-адрес буенча урнаштыру юлы белән игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru>. һәм Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында интернет-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге веб-адрес буенча: [http:// aznakyuvo.tatarstan.ru](http://aznakyuvo.tatarstan.ru), Чемодур авыл жирлегенә мәгълүмат стендларында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны законлылык, хокук тәртибе, депутат этикасы һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Рәис

Н.Б.Котельникова